

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Palveluntarjoajan velvollisuuksista

Jenni Björkman, ylitarkastaja

11.4.2024

A blurred background image of a city street at night. The scene is filled with out-of-focus lights in shades of blue, yellow, and orange, creating a bokeh effect. In the foreground, the dark silhouette of a person walking is visible, moving from left to right. The overall atmosphere is that of a busy urban environment.

Palveluntarjoajan velvollisuudet

Palvelunantajan rooli

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä (703/2023, jäljempänä asiakastietolaki)

- On viranomainen, julkisoikeudellinen yhteisö tai yksityinen elinkeinonharjoittaja, joka järjestää tai toteuttaa sosiaalipalveluja tai terveystalvveluja (3 §)
- On asiakastiedon rekisterinpitäjä (13 §)
- Noudattaa asiakastietojen käsittelyn periaatteita (4.luku)
- Määrittelee asiakastiedon käyttöoikeudet sekä pitää rekisteriä tietojärjestelmistä sekä käyttäjistä (9 §)
- Kerää lokitietoa (10 §)

Palvelunantajan rooli

- On vaitiolovelvollinen (5 §)
- Liittyy valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen käyttäjäksi (67 §)
- Varmistaa, että se käyttää käyttötarkoitukseen sopivaa olennaiset vaatimukset täyttävää tietojärjestelmää (84 §)
- Ilmoittaa havaitsemistaan tietojärjestelmien olennaisten vaatimusten poikkeamista (90 §)
- Palvelunantajalla on oltava vastaava johtaja (7 §, 78 §)
- Laatii tietoturvasuunnitelman (77 §)

Asiakastietojen käsittely

- Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastiedot ovat pysyvästi salassa pidettäviä (4 §)
- Asiakastietojen käsittelystä on oltava kirjalliset ohjeet (7 §)
- Asiakastietojen käsittelyyn osallistuvat on tunnistettava sekä merkittävä käyttäjärekisteriin (8 §)
- Palvelunantajan on määriteltävä mitä välttämättömiä asiakastietoja käyttäjillä on oikeus käyttää (9 §)
  - Perusteena tietoteknisesti varmistettu hoito- tai asiakassuhde

Valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut

- Palvelunantajan ja apteekin on liityttävä valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen käyttäjäksi
- Yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajan on liityttävä jos palvelunantajalla on käytössään potilastietojen tai sosiaalihuollon asiakastietojen käsittelyyn tarkoitettu tietojärjestelmä.
- Reseptit on tehtävä **aina** lähtökohtaisesti sähköisesti (Laki sähköisestä lääkemääräyksestä 61/2007 5 §)

Asiakastietojen käsittely

- Asiakastietojen käsittely voi tapahtua sähköisesti tai manuaalisesti
  - Sähköisessä asiakastietojen käsittelyssä tulee käyttää tietojärjestelmää, jota valmistajan suunnittelemien ominaisuuksien mukaisesti on tarkoitettu käytettäväksi asiakasasiakirjojen sähköiseen käsittelyyn, asiakirjojen tallentamiseen valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin tai valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin liittämiseen tai jolla sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilö voi hyödyntää hyvinvointitietoja
  - Manuaalinen asiakastietojen käsittely: paperikirjaukset
- Kaikessa käsittelyssä huomioitava tietoturva ja suoja
- Tietoturvasuunnitelman laadinta koskee jokaista palvelunantajaa

Lainsäädäntö ja lisämateriaali

- [Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä eli asiakastietolaki \(703/2023\)](#)
- [Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista \(617/2009\)](#)
- [Sosiaali- ja terveysministeriön asetus käyttöoikeudesta asiakastietoon \(825/2022\)](#)
- [Laki sähköisestä lääkemääräyksestä \(61/2007\)](#)
- [Määräys 3/2024: Määräys tietoturvasuunnitelmaan sisällytettävistä selvityksistä ja vaatimuksista](#)
  - [Liite 1: Tietoturvasuunnitelman mallipohja](#)
- **Määräys 4/2021: Määräys sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien luokittelusta ja sertifioinnista**
- **Määräys 5/2021: Määräys sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien olennaisista toiminnallisista ja tietoturvavaatimuksista**
- [Valviran verkkosivusto Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmät](#)

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Yhteystiedot

jenni.bjorkman@valvira.fi

valvira.fi

[@ValviraViestii](https://twitter.com/ValviraViestii)

Vaikuttava valvonta – vastuulliset toimijat